

Interreg

Co-funded by
the European Union

IPA ADRION

NATURED

NATURE-BASED
SOLUTIONS FOR A JUST
RESILIENCE IN THE
ADRIATIC-IONIAN CITIES

Билтен бр. 2

Задовољство нам је да поделимо друго издање NATURED билтена! У њему се налазе најновије вести о пројекту, постигнућима тима, догађајима и још много тога.

Буџет пројекта (ЕУР)

1.269.913,13 €

INTERREG финансирање (ЕУР)

1.079.426,13 €

Трајање пројекта

1.7.2024 - 31.12.2026.

Пројекат је суфинансиран од стране Европске уније кроз Interreg IPA ADRION програм.

Сазнајте више о пројекту NATURED и партнерским организацијама!

Пројекат NATURED нуди природна решења за климатске изазове у Јадранско-јонској региону

Пројекат окупља 12 партнера и 3 придружена партнера из 9 земаља Јадранско-јонске регије, укључујући регионалне и локалне институције одговорне за политике, уз подршку развојних агенција, високошколских и научноистраживачких установа. Циљ је развој и примена природних решења (NbS) у борби против последица климатских промена у урбаним срединама – нарочито урбаних поплава и топлотних острва.

NATURED промовише праведан, безбедан и инклузиван приступ отпорности, заснован на разумевању интеракције између климе и градова, изради база података и дигиталних мапа рањивости, те укључивању грађана и актера у израду акционих планова за примену природних решења. Та решења ће бити тестирана кроз пилот активности и укључена у јавне планове рада градова, с циљем шире примене најефикаснијих модела.

НАШЕ ДОСАДАШЊЕ АКТИВНОСТИ...

NATURED-ширење знања широм Јадранско-јонске региона

Након успешне реализације три транснационална семинара крајем 2024. године, NATURED је започео нову фазу: локалне обуке у градовима партнера. Од децембра 2024. до јуна 2025. планирано је или већ одржано више од 35 семинара у 11 градова региона, са стотинама учесника – представника локалних власти, стручњака, наставника, организација цивилног друштва и грађана.

Транснационални семинари, посвећени урбаним топлотним острвима, ризицима од поплава и планерским алатима за NbS, дали су заједнички оквир знања за све partnere. На тој основи развијени су локални семинари прилагођени специфичним изазовима сваког града..

У **Фаенци** (Италија), семинари су обухватили планинске и низијске општине, фокусирајући се на поплаве и нестабилност тла. У **Нишу** (Србија), одржано је пет семинара са планерима, цивилним сектором и локалним званичницима и интерактивне дискусије на тему NbS-а и адаптације на климатске промене. У **Гостивару** (Северна Македонија), одржано је пет тематских сесија за школе, државне службенике и јавне службе под слоганом „Градимо будућност“.

Зрењанин (Србија) је кроз четири семинара обрадио теме NbS за јавне службе и администрацију. **Тирана** (Албанија) је фокус ставила на планирање у ванредним ситуацијама и дигиталне алате, док је **Сарајево** (БиХ) пружило увид у зелене градове и одрживе грађевинске стандарде. **Лариса** (Грчка) је покренула активности везане за урбане поплаве.

Укупно, локални семинари су окупили више од 400 учесника, доприносећи подизању свести о климатским променама и подршци градовима у обликовању локално

прилагођених стратегија заснованих на природи. Они представљају важан korak у оквиру пројекта NATURED: директним укључивањем градова и заједница, NATURED има за циљ да подржи развој природних решења и допринесе изградњи зеленијих и отпорнијих урбаних подручја широм Јадранско-јонског региона.

ЕУ и локални партнери у акцији за отпорнији Ниш, Србија

Уз снажну подршку Делегације Европске уније у Србији и Европске куће у Нишу, Регионална развојна агенција Југ реализовала је серију локалних семинара у оквиру транснационалног пројекта NATURED – Природна решења за праведну отпорност градова Јадранско-јонског региона, који се спроводи уз финансијску подршку програма Interreg IPA ADRION, а суфинансира га Европска унија.

Три од укупно пет семинара одржана су у просторијама Европске куће у Нишу током фебруара и марта 2025. године, чиме је створена и симболична и практична веза између локалних климатских активности и европских вредности. Представник Делегације ЕУ у Србији, г. Антоан Авињон, обратио се онлајн на два семинара и том приликом говорио о значају Европског зеленог договора и његовој примени у Србији. Додатно, Делегација је помогла у промоцији ових догађаја путем објава на свом званичном вебсајту, што је допринело већој видљивости и подстакло ангажовање јавности. Семинари су окупили грађане, представнике локалних институција, стручњаке и доносиоце одлука како би заједно истражили могућности примене природних решења – као што су зелени кровови, кишни вртови и пропусне површине – у циљу јачања отпорности града Ниша на последице климатских промена, посебно на урбане поплаве и топлотне таласе.

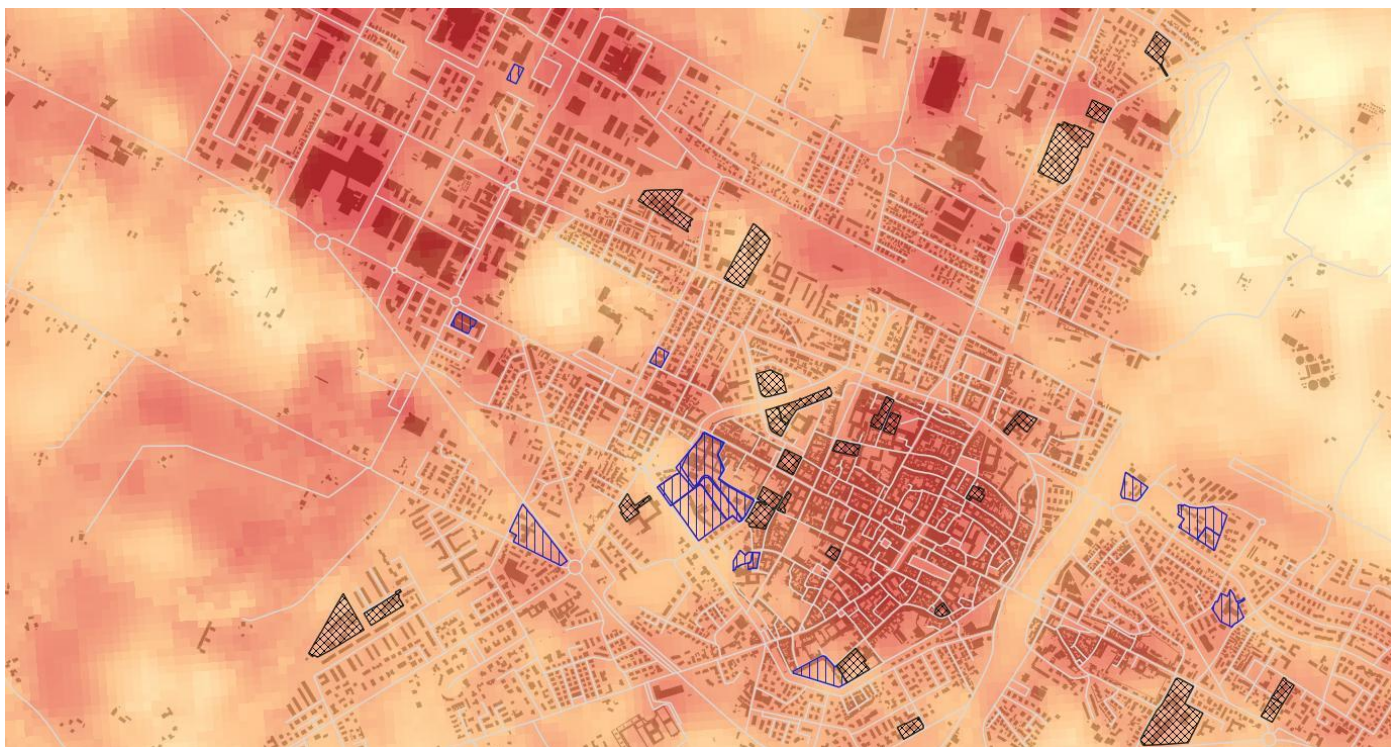
Учесници су истакли да отпорност не подразумева само инфраструктурна решења, већ се у великој мери ослања и на друштвену кохезију, размену знања и инклузивно учешће грађана. Семинари су нагласили важност усклађивања локалних иницијатива са ширим европским стратегијама, показујући како Европска унија подржава зелени, инклузивни и климатски отпоран развој на локалном нивоу. Поново је потврђено да је за успешну

примену природних решења у урбаном развоју и изградњу заједница отпорних на климатске промене кључна заједничка акција заснована на комуникацији, координацији и посвећености.

Креирање база података и дигиталних мапа за климатску анализу градова

Почев од јануара 2025. године, технички партнер CORILA, у сарадњи са свим осталим партнерима на пројекту, започео је прикупљање, усклађивање и обраду просторних података с циљем израде релевантних информација о урбаној структури и климатским факторима који могу представљати ризик по становништво и имовину у градовима.

Прикупљени подаци потичу и са отворених европских и глобалних платформи, као што су Copernicus и Landsat сателитска мисија, као и из локалних база података – када су доступне на нивоу општина. Ови подаци се затим користе за израду дигиталних мапа које комбинују различите просторне информације и индикаторе како би се приказале климатске рањивости и изложености у свим партнерским градовима, са посебним освртом на феномене као што су урбана топлотна острва и урбане поплаве услед екстремних падавина. Дигиталне мапе показују који делови града су потенцијално највише изложени овим климатским ризицима, на основу степена рањивости и изложености. Оне представљају користан алат за градске управе јер омогућавају анализу и визуализацију локалних потреба за прилагођавањем, као и планирање и приоритизацију интервенција.

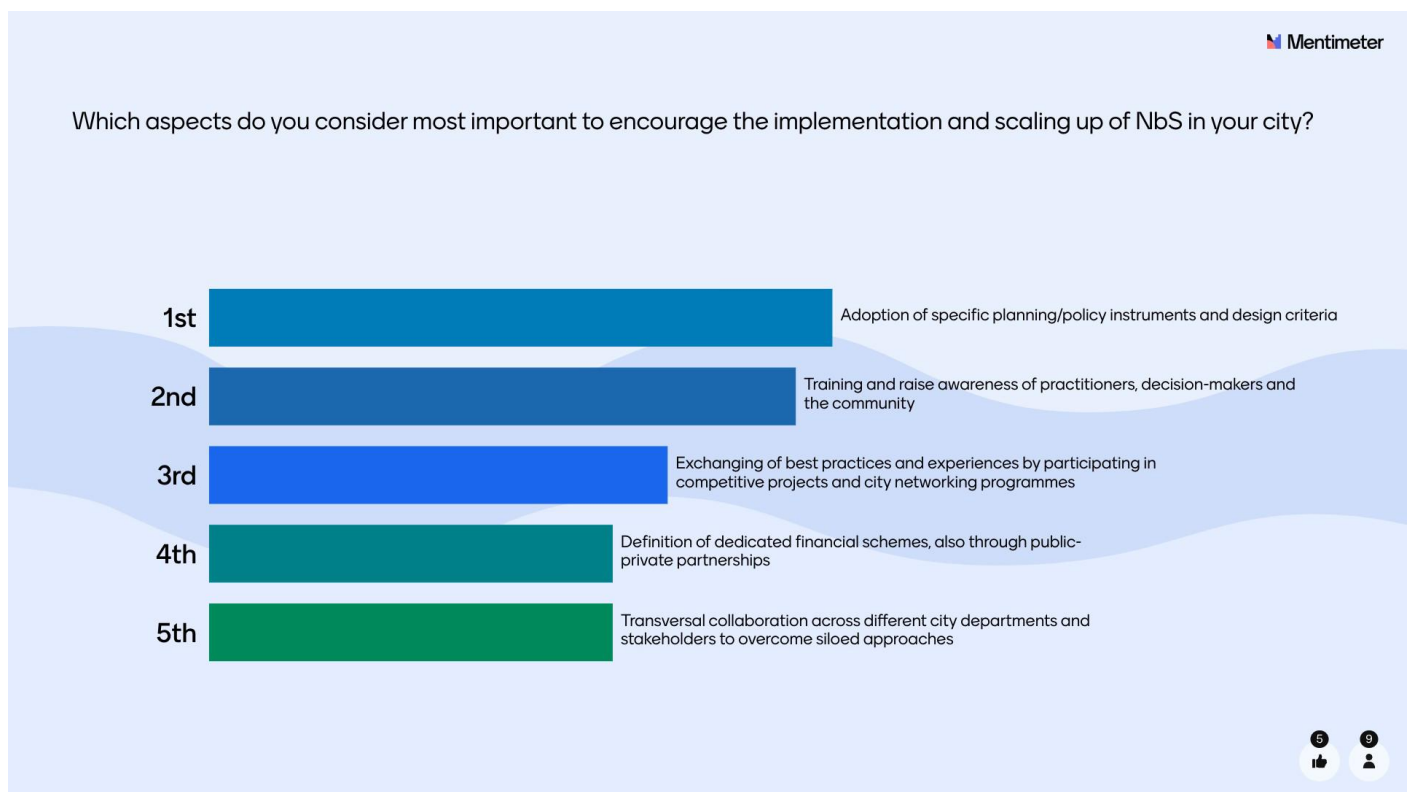
На слици изнад приказана је расподела температуре површине земљишта, добијена путем сателитских података, за централну зону града Фаенца (Италија). Она илуструје колико су површине објеката на Земљи загрејане. Температурни распон је приказан градијентом од жуте до црвене боје – где жута означава хладније, а црвена топлије површине. Преко температурне мапе обележене су и локације осетљивих зона, као што су здравствене установе (плавом бојом) и школе и вртићи (црном бојом).

Заједничка стратегија за јачање отпорности градова на климатске промене

Полазећи и од резултата добијених из дигиталних мапа које приказују климатску рањивост и изложеност у партнерским градовима, CORILA координира израду заједничке стратегије са циљем унапређења њихове отпорности на ефекте климатских промена и екстремних временских догађаја. Посебан акценат ставља се на примену природних решења као одрживог приступа климатској адаптацији.

Ова стратегија има за циљ да понуди заједничку визију и сет средњорочних и дугорочних циљева ка стварању отпорнијег урбаног пејзажа, којем су партнери на пројекту посвећени у настојању да изграде пожељну будућност у којој природна решења играју кључну улогу у ублажавању утицаја климе и побољшању квалитета живота грађана.

Развој стратегије одвија се кроз редовне транснационалне састанке, размену знања и дискусије међу партнерима на пројекту, уз активно учешће локалних стручњака и заинтересованих страна. Овај процес ко-креирања доведиће до дефинисања кључних аспеката и заједничких циљева који ће бити обухваћени у стратешком документу чије се објављивање очекује у наредним месецима.

На слици изнад приказани су одговори партнера на пројекту на једно од питања постављених током процеса заједничког креирања стратегије, који ће пружити конкретне улазе за обликовање њеног садржаја.

Други NATURED састанак уживо – Гостивар, Северна Македонија

Други састанак уживо у оквиру пројекта NATURED – Природна решења за праведну отпорност градова Јадранско-јонског региона одржан је 4. јуна 2025. године у Омладинском центру у Гостивару, Северна Македонија.

Овај скуп представљао је прву прилику да се партнери сретну уживо након више онлајн сесија. Сустрет је био значајан тренутак за осврт на досадашње резултате, завршетак прве две фазе рада (WP1 и WP2), као и за покретање планирања наредне фазе (WP3).

Градоначелник Гостивара, г. Валбон Лимани, поздравио је учеснике, док је гостујући говорник г. Зуди Џелили представио преглед утицаја климатских промена у Северној Македонији. Партнери су изнели ажурирања о текућим активностима, укључујући локалне програме обуке, процене климатских ризика на нивоу градова и израду заједничке стратегије за јачање урбане отпорности.

Следећу фазу пројекта представили су тимови из Словеније и Грчке. Укупно је учествовала 31 особа, а сви партнери били су присутни – лично или путем онлајн учешћа.

Током састанка, водећи партнер пројекта је нагласио потребу за снажнијим тимским радом и бољом комуникацијом међу свим укљученим актерима. Сви партнери су охрабрени да остану активно укључени у наставак пројекта. Гостивар ће и даље имати важну улогу у обликовању активности за климатску адаптацију у региону.

Пратите нас
да увек будете у току!

Interreg

Co-funded by
the European Union

IPA ADRION

NATURED

- <https://www.interreg-ipa-adrion.eu/>
- Project Natured
- @projectnatured
- @projectnatured
- <https://www.youtube.com/@ProjectNATURED>

„Овај билтен је израђен уз финансијску подршку Европске уније. Садржај документа је искључива одговорност Регионалне развојне агенције Банат и ни у ком случају се не може сматрати да одражава ставове Европске уније и/или надлежних тела програма IPA ADRION.“

Ако сте примили овај билтен, то значи да се налазите на једној или више поштанских листа програма/пројеката IPA ADRION. Посвећени смо поштовању и заштити приватности прикупљених личних података. Ваши лични подаци се третирају као поверљиве информације и ни под којим условима неће бити прослеђени трећим лицима. Користе се искључиво у сврху примања овог билтена. Ваши контакт подаци могу бити коришћени и од стране програма IPA ADRION и његових пројеката за информативне и промотивне сврхе, искључиво у оквиру активности везаних за сам програм и пројекте. Ако не желите да наставите са примањем овог билтена и да ваши подаци буду коришћени у наведене сврхе, молимо вас да се одјавите слањем захтева на: **branislav.milosav@rcrbanat.rs**